

rant e sanglotejant fort piadosament e dolorosa e aquests foren passats CCCCLXXX. Apres venien los restants dos consellers de Barchinona. Apres tantost venien los deputats ab gramalles e caperons vestits de drap negra e ab ells vengueren bisbe Doscha e comte de Pallas ab gramalles negres e caperons vestits. Apres vench gran colp domens e de dones tots a la mescla ab gran devocio : e creuse que passaven nombre de XV milia persones entre tots.

—*Dimarts a VI.*—Dimarts a VI doctubre fonch fet gran e notable ofici de requiem en la Seu de Barchinona on lo die passat fonch aportat lo cors del dit illustre primogenit e mes dejus lo capell ardent a la guisa reyal. E preycay lo reverend mestre Francesch Queralt del orde de Preycadors confes que fonch del dit senyor qui molt longament recita la sua virtuosissima vida e la gloriosa fi que feta havia ab molts miracles. E hac tanta de gent a oir aquest sermo que no es memoria domens que may sia stada vista tanta generacio en una jornada dins la Seu de la dita ciu-

1462. Junio. *tat.*—*Dimecres a VIII.*—Aquest dia lo rey en Johan segon Darago ab veu de publica crida fonch publicat per enemich e acuydat del principat de Cathalunya e tots aquells qui en sa companyia son o seran daqui avant.—*Divenres a XI.*—Aquest dia la reyna dona Johana Darago fonch publicat per enamiga del principat de Cathalunya.—*Dimecres a XVI.*—Aquest dia depres dinar isque la bandera e la host de la ciutat de Barchinona de que fonch capita mossen Johan de Marimon e anave entre mossen Miquel Dezpla conseller en cap e mossen Manuel de Montsuar deputat acompanyat de molta notabla gent de peu e de cavall e quascuna confreria hi feu socors de gent a peu com

mes posqueren. Portava la dita bandera lo honorable en Bernat Benet Capila e tiraven la via de Balaguer ahon se deya que era entrat lo rey en Johan contra la forma de la capitulacio per ell fermada e jurada ab lo principat de Cathalunya.—*Dilluns a XII* de dit (1) envers las nou hores de mati los dos consellers que per lo consell de XXXII foren elets partiren de la present ciutat per anar al dit senyor pera comunicar de la dita capitulacio lo qual senyor era a Pedralbes: e anant hagueren nova com lo dit senyor venia a Nostra Dona de Jesus e axi los dits consellers anaren alli e aqui trobaren lo dit senyor e feta llur reverencia segons se pertany e lo dit senyor los rebe molt benignament e ensemps entraren en dins la sagristia de la dita esglesia e aqui estigueren ço es lo dit senyor rey los dos consellers e mossen Gaspar Ferreres ab un segretari del dit senyor appellat Coloma e alli estigueren de las XII horas de mitg jorn fins a V hores de vespre e axi lo dit senyor sen torna la volta de Pedralbes hont tenia lo camp e los consellers sen tornaren en Barcelona.—*Dimars a XIII* de dit envers las VIII horas de mati los dits consellers e mossen Gaspar tornaren al senyor rey lo qual los espera a Pedralbes anant. Com foren a la primera creu de pedra la qual es appellada la creu den Bergallo isqueren al encontre dels dits consellers tres capitans del dit senyor rey ab molta gent de armas ço es mossen Joan de Ulapando aragones mossen Esteve den Conau e mossen Joza de Empurda los quals

(1) Siendo esta relacion del Diatario del archivo del antiguo Consejo de Ciento mas extensa que el de la Diputacion de los estamentos, la hemos preferido para la coleccion.

reberen los dits consellers ab molta alegria els acompanyaren fins a Pedralbes hont lo dit senyor tenia son real e alli estigueren los dits consellers negociant ab lo dit senyor e menjaren tant quant alli estigueren en la taula del senyor rey e estigueren alli fins al dijous al vespra que sen tornaren en Barcelona : e tornats tantost la nit mateixa feren plegar consell de XXXII e XII per cloure la capitulacio feta entre lo dit senyor rey e la ciutat e de fet tots concordades lloaren e aprovaren la dita capitulacio.

CAPITULACIO.

Reg. n. 3392,
fol. 64.
16 oct. 1472.

Pateat universis quod nos Joannes Dei gratia rex Aragonum Navarre Sicilie Valencie Majoricarum Sardinie et Corsice comes Barchinone dux Athenarum et Neopatrie ac etiam comes Rossilionis et Ceritanie : exhibitis celsitudini nostre pro parte vestri dilectorum et fidelium nostrorum consiliariorum et proborum hominum civitatis nostre Barchinone super reductione vestra ad majestatem nostram nonnullis capitulis seriei sequentis:—Molt alt e excellent senyor confiant e no duptant la vostra ciutat de Barchinona obtenir de vostra alta senyoria les coses concernents servici vostre benefici utilitat pau repos e tranquillitat de la cosa publica de la dita ciutat e del principat de Catalunya demane la dita ciutat les coses per via dels capitols següents tocades e deduhides supplicant vostra majestat com a senyor e rey virtuos aquelles voler loar approbar confirmar e atorgar. Primo demane e suplique la dita ciutat que attes e considerat que per causa de la dessensio quis segui de la persona del Illmo. don Carles primogenit De-

rago de gloriosa recordacio fill vostre per la ciutat de Barchi-
 nona e principat de Cathalunya per zel de bona amor e
 fidelitat entenent en la delliurança del dit primogenit per
 conservacio de la progenie e posteritat de vostra senyoria
 som stats fets los actes e enantaments fins aci subseguits: que
 placia a vostra majestat decernir e declarar los dits actes no
 esser stats prejudicials o derogants en alguna manera a la
 fidelitat ans los poblats en dita ciutat esser haguts per bons
 leyls e feels e que vostra senyoria per tals los ha els re-
 puta e que placia a vostra senyoria ferho publicar ab veu
 de publica crida per los regnes de sa excellencia axi deça
 com della mar. Plau al senyor rey decernir e declarar los
 poblats en la dita ciutat e principat esser stats e esser bons
 leyls e feels e per tals los ha e reputa sa majestat e li
 plau encara ferho publicar ab veu de publica crida per los
 regnes de sa excellencia axi deça com della mar.—Item
 supplica la dita ciutat que per causa o occasio dels dits ac-
 tes de qualsevol specie sien subseguits fins aci no pusque
 esser per vos senyor e per vostre primogenit o successors
 vostres e seus e per qualsevol oficials presents o sdeveni-
 dors inquirit ne procehit o enantat civilment o criminal-
 ment o esser feta demanda alguna o admesa alguna accu-
 sacio o donunciacio a instancia de fisch o de part privada o
 per qualsevol altra manera directament o indirecta contra
 la dita ciutat o ciutadans o habitants de aquella axi pre-
 sents com absents ne contra lo dit principat ciutats viles
 castells o lochs de aquell e o los poblats e singulars de
 aquell de qualsevol stament grau o condicio sien ço es ec-
 clesiastichs militars e reyls e bens de aquells o de algu
 de aquells generalment o particular. E si alguns processos

enquestes o prisies eren stats contra los dessus dits o algu de aquells començats o fets o altres qualsevol procehiments o enantaments apprehensions de bens anotacions confiscacions sentencies e condemnacions axi en persones com en bandejaments o accuydaments o altres qualsevol enantaments e actes de qualsevol qualitat prebeminencia e regalia sien encara que fos crim de lesa majestat en lo primer o segon cap o de qualsevol altre crim o delicte qui dir o cogitar se puxe que aquells e encara qualsevol crides que sien stades en qualsevol parts de vostres regnes e terres fetes sien hauts e haudes per nulles casses e abolits e aquells e aquelles vos senyor per merçe vostra vullau cassar e anullar e abolir e ara de present hajau aquells e aquelles per casses e nulles ab decret de nullitat: e a major cautela placia a vostra senyoria fer e atorgar a la dita ciutat ciutadans e habitants de aquella axi presents com absents e a tot lo dit principat e als singulars habitants e poblats en aquell axi ecclesiastichs militars e reyls com encara a qualsevol altres persones de qualsevol stament o condicio sien de qualsevol altres regnes e terres axi de vostra senyoria com daltres qui hajen seguida la oppinio dels dits principat e ciutat remissio absolucio relaxacio e diffinicio general larga e bastant ab solempne jurament e altres clausules necessaries francha e quitia de sagell e de totes altres missions e despeses. Plau al senyor rey fer e atorgar lo contengut en lo present capitol: e quant se sguarda a la franquesa de les despeses plau a sa majestat fer gracia del dret de sagell.—Item demane e suppliche la dita ciutat que lo illustre don Johan de Calabria ab lo capita de la guarda cavallers gentils homens e qualsevol

altres persones de la casa e familia sua sen puxen anar salvament e segura per mar o per terra ab llurs cavalls armes e altres cavalcadures e adzembles or argent artelleria peccunies robes e altres bens lurs liberament e sens empaig o contradicció alguna atorgant salconduyt o segurs e totes altres coses necessaries per seguretat de lurs persones e bens: e si per mar sen volran anar atorgar seguretat e licencia de anar e tornar a les fustes ab les quals anar sen volran e als patrons mariners e altres persones qui ab les dites fustes irien pagant primerament ells tots los credits en los quals sien obligats e tenguts a qualsevol persones per qualsevol raho titol o causa. Plau al senyor rey.—Item supplique la dita ciutat que placia a vostra senyoria jurar loar approbar e confirmar tots los usatges de Barchinona constitucions capitols e actes de cort de Cathalunya privilegis libertats usos costums e consuetuts generals e particulars atorgats axi a la dita ciutat e stament mercantivol de aquella com encara a totes altres ciutats viles lochs e universitats de dit principat e als staments de aquell axi ecclesiastic militar com reyal tant en general com en particular e la observança dels contractes de censals que la dita ciutat reeb sobre la batlia general de Cathalunya volent que aquells romangnen en lur força e valor e que de aquells axi la dita ciutat e lo principat e universitats de aquell sien e romangnen en aquell plen dret e possessio seu quasi prehemincia libertat facultat e exercici en los quals eren o son stats abans e apres dels dits actes subseguits. Plau al senyor rey puis en aço no sien compresos privilegis alguns o libertats atorgats e atorgades per persones algunes en lo temps de la guerra.—Item que placie a vos-

tra senyoria de nou atorgar a la dita ciutat lo privilegi atorgat per la taula de la ciutat ab lo qual son guiats tots diners or argent robes e bens en la dita taula deposats e tots los censals que la dita ciutat fa. Plau al senyor rey. —Item com per causa dels dits actes se hagen haudes haver diverses quantitats axi per vendes de censals com alias e per haver aquelles se son fets impositis de alguns drets axi per los diputats del general de Cathalunya e consell lur entrevenint e consentint la ciutat de Barchinona com encara per la dita ciutat en virtut de privilegis et alias: que placia a vostra senyoria loar e aprobar los impositis dels dits drets e los censals e totes obligacions de aquells e qualsevol altres contractes de censals e obligacions de aquells fetes axi per los diputats e lur consell com per la dita ciutat e encara qualsevol obligacions e seguretats fetes a qualsevol persones de qualsevol quantitats sobre la subvencio dels cavalls a fi que aquells a qui es degut sien pagats e satisfets. Plau al senyor rey. — Item que placia a vostra senyoria de continent donar orde que la dita ciutat cobre e sia restituida en sa plena possessio e domini de les viles e lochs de Flig e de la Palma e de la vila de Terrera Vilagrassa e de les baronies de Terraça de Sabadell de Muncada e de la postat e altres drets del castell de Cervello e baronia de Sent Vicents e de altres que la dita ciutat tingues en lo temps de la mort de don Carles ab aquella senyoria jurisdicció e prehemincia prerogatives e drets que lavors tenia e possehia havent per revocades qualsevol donacions transportacions e obligacions de aquelles fetes. Plau al senyor rey fer restituir a la dita ciutat les viles de Terraça e Sabadell e Muncada e la postat

e altres drets del castell de Cervello e baronia de Sent Vicents en aquella forma e manera quels tenia e possehia abans de la guerra. Quant a les viles de Tarrega e Vila-grassa ja foren luides per sa majestat ans de les dites turbacions e de aquelles feta donacio e concessio a la illustrissima de bona memoria la reyna dona Joana sa muller qui Deus hage. Quant se sguarda a Flig e Palma que tenen lo illustre don Alfonso Darago fill de la prefata majestat e lo castella de Amposta es pretes per ells quels tenen ab certs justs titols: pero si algun dret sobre aquelles pretendra haverhi la dita ciutat sa majestat es molt contenta fer e administrarlos expedita justicia.—Item que placie a vostra senyoria que tots e qualsevol ciutadans e habitants de la dita ciutat axi presents com absents e los hereus e successors de aquells qui morts seran e encara totes e qualsevol persones de qualsevol stament grau o condicio sien de altres ciutats viles lochs parroquies e universitats e poblats en lo dit principat axi ecclesiastichs militars com reials e altres qualsevol persones de qualsevols regnes e terres cobren e hagen a cobrar integrament e plena e pacifica sens contradiccio e despeses algunes tots e qualsevol castells viles lochs baronies termens jurisdiccions propietats possessions cases e terres masies molins censals censos delmes e altres rendes drets e bens mobles e immobles si empero dits mobles en esser seran o alienats no seran de qualsevol specie o natura sien qui sien os reben axi dins lo principat de Cathalunya Rossello e Sardanya e regnes de Arago e Valencia de Mallorcha Menorcha Iviça Sicilia Sardenya com en altres qualsevol parts de vostra senyoria e per lo semblant cobren qualsevol altres bens quilis perta-

nyeran ols seran pervenguts axi per via de heretaments o donacions en qualsevol temps fets o fetes o per via de institucions substitucions vincles o lexes axi ab intestats com ab testament vel alias abans del temps del obit del illustrissimo princep don Carles com apres los quals los sien stats levats o empatxats per la cort o per qualsevol altra persona: e que placie a vos senyor los hage fer restitubir aquells ab los fruyts de aquells quis trobaran en esser axi en poder dels deutors com dels cullidors: e si per vos senyor o per altre havent potestat de vostra senyoria ne haureu fetes algunes donacions o concessions o gracies o vendes o altres alienacions o empenyoraments per qualsevol causa titol o raho a qualsevol prelats comtes barons cavallers ciutat de Gerona o altres qualsevol universitats o persones de qualsevol condicio sien axi dels bens que posseeixen com de altres que totes sien casses nulles e invalides e revocades anullades e hagudes per no fetes ab decret de nullitat ara per llavors e llavors per ara e que aquelles en res no obstant los dessus dits cobren les dessus dites coses integrament e plena e sens despeses de salaris e cessants processos o litigis segons dessus es dit a sola ostensio del present capitol. E si provisions ne hauran a traure sien franques de sagell e si algun censal o censals o altres rendes seran stats luyts e los preus de aquells seran venguts en mans de vostra senyoria que placia a vostra senyoria pagar e satisfier a aquells los preus dels dits censals: e si sera cas que los dits censals seran stats luits per algunes universitats o singulars per menys quantitat del preu: que vos senyor siau tengut de pagar lo quen haureu rebut e la universitat o particular la resta a compliment del preu e si

eren en mans de alguns singulars als quals vostra senyoria ne hagues feta alguna gracia venda o transportacio o de altres havent causa de aquells: què vostra senyoria faça restituhir los dits censals als creedors censalistes de qui eren e levarlos als quils possehirien : e per semblant sic fet de les altres propietats e bens immobles e altres drets. E si eren luyts als dits possehidors hagen a restituhir ço que rebut ne hauran per la dita luycio e que los qui tenen los damunt dits bens hagen e sien tenguts aquells restituhir no obstant qualsevol guiatges elongaments o sobreseiments atorgats o atorgadors per vostra majestat e officials vostres. Plau al senyor rey atorgar lo contengut en lo present capitol ab les excepcions e modificacions següents : ço es en respecte dels castells viles lochs baronies termens jurisdiccions propietats cases terres masies molins e altres possessions e bens immobles que no sien compreses en lo dit capitol persones algunes sino solament los ciutadans stants e habitants en la ciutat de Barchinona e altres qui de present se troben axi dins com fora aquella que segueixcan de present lur opinio exceptada empero la baronia Darenos e heretage qui fou de don Jaime Darago quondam e la baronia de Bellpuig e altres lochs qui foren de don Hugo de Cardona e lo castell e loch de la Manresana que te lo bastart de Cardona e Castellnou e un lugaret que prop aquell te mossenyer Rodrigo de Bovadilla: exceptats aximateix los fruyts e rendes que en les dites terres e possessions seran caygudes e cullides fins a la present jornada per los qui aquelles hauran tengut e ab expressa condicio que primerament sia hagut sguart als qui hauran fetes obres milloraments e missions en castells e forteses les quals ha-

gen esser tachades e judicades mediant jurament per quatre persones les dues elegidores per sa majestat e les altres dues per los consellers de Barchinona: les quals quatre persones e les tres concordades hagen sobre aço plena potestat de tachar e judicar les dites obres milloraments e missions y en cas de discordia de les dites persones la magestat prefata haja a declarar lo que li semblara esser de justicia e raho sobre la tal discordia e tachacions fahedores : entes empero que la dita magestat pugua per repos del stat seu metre e tenir capita o capitans en los dits castells forçes viles torres o cases forts segons a sa majestat ben vist sera durant la dita guerra e turbacions. Tant com sesguarda als censos censals delmes e altres rendes e emoluments quis trobaran en esser: plau al senyor rey fer les revocacions de les donacions e gracies e restitucions dels dits censals delmes rendes e emoluments ques trobaran en esser axi en lo principat de Cathalunya comtats de Rossello y Cerdanya regnes Darago Valencia Mallorcha Sicilia Cerdenya Iviça e Menorcha e en qualsevol altres parts terres e senyories de sa majestat ço es als ciutadans vehins e habitants de la dita ciutat de Barchinona e altres qualsevol persones qui de present se troben dins e fora aquella qui de present segueixen com dit es la opinio de Barchinona axi en propietats com en pensions daci avant devedores segons que abans de la guerra los tenien e possehien: ab aço que qualsevol persones qui en virtut de llurs gracies e donacions axi en les dites parts com sobre los censals creats per lo mestre covent e trasorer de Rhodes en la castellania Damposta e priorat de Cathalunya hauran rebudes qualsevol pensions no sien tengudes fins a la present

jornada restituhir aquelles ans los obligats als dits censals sien hauts per quitis axi com si als mateixos censalistes fossen stades pagades les dites pensions fins a la present jornada com dit es: ab tal pacte e condicio empero que los censals que fan les terres del illustre infant don Enrich e don Alfonso Darago patriarca alexandri arquebisbe de Tarragona maestrat de Muntesa la castellania Damposta comte de Cardona e de Prades vezcomdat e cases dels Ro-cabertins don Anton de Cardona mossenyer Rodrigo de Bovadilla don Matheu de Muncada mossenyer Dalmau de Queralt mossenyer Joan Çarriera Bertran Darmendariz mossenyer Bernat Margarit Pere Joan Ferrer mossenyer Andreu de Paguera mossenyer Arnau Guillem de Bellera e mossenyer Jacme March per causa de la gran dirrucio e guerra que han haguda se hagen reduhir daci avant a la terçera part ço es que de tres parts ne paguen les dues e la dita reduccio se entenga en respecte de les pensions e no dels preus. Tant com toca a certs censals que Ferrando de Rebolledo e mossenyer Rodrigo de Bovadilla com a donataris posseheixen en virtut de gracies e donacions fetes per lo senyor rey: hagen a restituhir aquells axi en propietat com en pensions daciavant devedores exceptada la terça part de aquelles de la qual terça part axi en propietat com en pensions puixen dispondre a totes ses voluntats: exceptat empero que los dits censals no sien de ciutadans o habitants de Barchinona. Quant sesguarda a les altres coses contengudes en lo dit capitol plau al senyor rey atorgar e atorga aquelles: entes e declarat que un censal de pensio de docentes liures que fa lo egregi comte de Cardona e de Prades a don Elfo de Cardona e de Perellos no sia

compres en la restitucio del present capitol.—Item que sie de merce vostra voler que tots los ecclesiastichs axi lo bisbe de Vich mensa episcopal de Barchinona capitols de Seus catedrals abadies priorats comanadors del orde de sent Joan e altres sglesies collegiades monestirs axi de homens com de dones de qualsevol orde o religio sien canonges constituits en dignitats personats pabordries e obtinents simples canonicats rectors vicaris e beneficiats hospitals e causes pies stiguen e cobren lurs dignitats e beneficis e per lo semblant cobren e hajen les viles castells e lochs censals rendes fruyts e emoluments e bens immobles e obvencions de lurs dignitats bisbat abadiats priorats comandes menses e beneficis e que en lurs benifets e en la percepcio dels fruyts de aquells no sien conturbats ni empedit per comandes assignacions o altres qualsevol concessions per vos dit senyor o altre en nom vostre fetes e atorgades a qualsevol persones les quals per vostra senyoria sien revocades e per nulles hagudes: e si los dits fruyts e rendes dels dits benifets seran en esser ço es que no sien exhigits o seran en ma dels cullidors que sien restituhits ab tota integritat als dits beneficiats e altres damunt dits. Plau al senyor rey exceptat lo priorat de Cathalunya romanint los creedors e censalistes que han censals e rendes sobre lo dit priorat en sos drets en lo que toca als dits censals e rendes lurs axi en propietat com en pensions daci avant devedores. Quant a les altres dignitats e beneficis e coses ecclesiastiques si sera altercacio o questio alguna sobre lo titol de aquells e aquelles la dita majestat es contenta remetre e remet la decisio e determinacio de aquells a la santitat de nostre senyor lo papa o al reverendissimo legat e vicedancer

apostolich. — Item supplique la dita ciutat que placie a vostra senyoria que si algunes baronies castells viles lochs feus o jurisdiccions torres e cases o molins eren stades preses e confiscades per vostra senyoria e comanades e donades venudes o empenyorades o en altra manera alienades en ma de algunes persones qui vuy tinguen e possehesquen aquelles: que vos dit senyor hagudes per revocades e nulles les dites comandes vendes donacions empenyoraments o alienacions hajau tornar e restituhir e façau tornar e restituhir les dites baronies castells viles lochs feus jurisdiccions torres e cases ab tots drets e pertinencies de aquells als senyors de aquells e ab tots los fruyts e rendes que en esser se trobaran segons dessus es dit e que vostra senyoria ne los possehidors de aquells en los quals serien stats transpostats nols puixen retenir ni empachar per luysmes terços o foriscapis que pretenguessen esserlos deguts ne per reparacions o gornicions o guardes de gent darmes quey haguessen tengudes per defendre aquells ni per milloraments o despeses que haguessen fetes ni per res que per vos senyor los fos degut per sou o per altra manera o per deutes o credit que haguessen adquisits si donc no eren deutes o credits propis dels dits lochs en que fossen obligats los lochs o los senyors ans de la mort del dit princep don Carles. Ja es respost e satisfet al contingut en lo present capitol per la resposta e modificacio feta al VIII capitol.—Item que placie a vostra senyoria que lo General del principat de Cathalunya e los deputats e oydors de comptes de aquell ara residents en Barchinona sien e romanguen ab tota aquella amplissima potestat jurisdiccio prerogatives e preheminencies les quals los son

atorgades per constitucions capitols e actes de corts usos practiques e costums de la casa del dit General. Plau al senyor rey que tots los sis diputats e tots los oydors dels comptes de la una part e de la altra regesquen e exercesquen ensemps lurs officis tro a tant per lo senyor rey e per la cort proximament celebradora sia altrament ordenat. E si sera cas que ans del terme de la eleccio lo senyor rey e la cort noy hauran provehit: que tots ensemps façen la eleccio en la forma acostumada. Sobrel procehir empero dels dits diputats e oydors de comptes sia fet lo que per lo senyor rey e consellers de Barchinona sera declarat.—Item que placia a vostra senyoria haver per revocada e anul·lada e haguda per no feta la capitulacio feta per la serenissima senyora reyna dona Joana de bona memoria que Deus haje muller de vostra senyoria fermada a Vilafranca de Penades ab totes les coses en aquella contengudes. Plau al senyor rey.—Item que tots los presoners christians axi de la present ciutat com encara de tota Cathalunya e axi cathalans com strangers qui sien stats presos per causa de la guerra e los qui son en les galeas com en altres parts sien encontinent soltats e delliures sens pagar rescat e altres despeses e messions: e si son rescatats e donat cartell o altri per ells sien absolts dels dits cartells o fe donada e altres obligacions sens pagar alguna cosa. Plau al senyor rey fer soltar e deslliurar liberament tots los presoners que trobaran axi en les galeres com altres parts qui sien ciutadans domiciliats e habitants en Barchinona e de la casa de don Joan fill del duch Joan ab que los de la dita ciutat ciutadans habitants e domiciliats en aquella e los de la casa del dit don Joan qui tenen presoners alguns del

temps passat de qualsevol servidors vassalls terres e parts del senyor rey hajan per semblant a deliurar liberament aquells ab restitucio de cascuna de les parts ad invicem de cartells soltament de fe o altres qualsevol seguretats. Quant sesguarda als altres cathalans ques trobaran presos axi en poder de la una part com de la altra plau a sa majestat que sieu deliures tots de la una part e de la altra exceptats lo fill dè mossenyer Guerau de Cervello e lo fill de mossenyer Cirera per tal que son en Castella en poder de persones que nos porien cobrar. — Item que placie a vos senyor atorgar que si lo comte de Pallars o algun magnat baro cavaller o gentilhom ciutada o altra qualsevol persona de qualsevol stat o condicio sie ecclesiastich o laych qui fossen absents del principat o presents empero no reduhits fins en la present jornada sis volran reduhir e tornar a la obediencia de vos senyor aquells qui son dins lo principat dins un any primer vinent : que vos senyor los admetau en vostra gracia els restituhiscau lurs bens en la forma dessus dita. Plau al senyor rey exceptat lo quis diu comte de Pallars : e quant sesguarda als altres que seran presents en lo principat que hajan temps de un mes e los absents de un any comptadors del dia de la ferma dels presents capitols en anant e que la restitucio dels bens sie entesa en la manera e ab les excepcions e modificacions contengudes en la resposta feta al VIII capitol.—Item que la vila e castell de Maho Citges Castell de la Roca Sent Marçal la casa den Sallers lo castell den Papiol lo castell de Gallifa Castellvi de Rosanes Castell Ciuro Muntmagastre lo castell den Clariana lo Castell de Balcereny e baronia del Mujal e totes altres viles e castells quis tenen en la opinio de

Barchinona e que sien propnis del quals posseheixen e los senyors de aquells e bens lurs sien compresos en los presents capitols e de aquells se puixen alegrar en totes coses. Plau al senyor rey puix la vila de Maho dins tres mesos e les altres viles castells e lochs mencionats en lo dit capitol e altres qui persisteixen en la opinio de Barchinona dins temps de quinze jorns comptadors del dia de la ferma dels presents capitols en avant se sien reduhits e donats e reduhides a obediencia e fidelitat de sa majestat e que de fet solten e meten en libertat qualsevol presoners que tinguen o cartells o fe o seguretat de aquells e que qualsevol coses que no seran sues propries restituequen als senyors de aquelles.—Item que los embaxadors qui son en Proença e encara en Joan Mayans qui es anat en Burgunya e qualsevol altres persones de familia lur e bens lurs sien entesos e compresos en la present capitulacio e que puixen venir salvament e segura ab tota lur roba e bens. Plau al senyor rey.—Item que de continent sie atorgat guiatge a la nau den Franci Anthoni Setanti la qual es a Maho e qualsevol forments vitualles robes e mercaderies e persones qui en aquella sien que segurament puixen venir en la present ciutat de Barchinona e per lo semblant puixe lo dit Setanti o altres persones per ell anar a Maho per conduhir aci la dita nau. Plau al senyor rey.—Item que totes naus baleners e altres fustes carregades de forments vitualles e altres robes mercaderies e bens ensemps ab los mercaders peregrins e altres persones qui sien en dites fustes puixen venir de Proença e daltres parts en la present ciutat de Barchinona guiades e assegurades a fi que los mercaders cobren lurs bens e no perden aquells.

Plau al senyor rey.—Item que tots processos e actes fets judicialment tocants interesser de part a part axi en la audiencia reyal com de la governacio com de qualsevulla veguer e batle consolat e altres officials e sentencies sobre aquells donades e qualsevol execucions per vigor de aquelles fetes sien e romanguen fermes e valides e en lur força e valor. Plau al senyor rey tant com toca als processos actes enantements sentencies etc. que seran stades fetes donades e executades tocants qualsevol persones de sa condicio e adherencia ço es dells entre ells.—Item que lo veguer e batle e altres officials triennals resten en lurs officis e complesquen lur trienni. Plau al senyor rey ab noves provisions empero de sa majestat.—Item que placia a vostra senyoria atorgar al egregi don Joan de Torrelles comte Discla que attes que la terra la passat per cathala que vostra senyoria lo haje per cathala e per lo semblant tornar e ferli restituhir los bens e heretats que tenia en Arago e en altres parts de vostra senyoria e per lo semblant donar de vida sua les siscentes liures les quals de gracia li haveu promeses donar sobre los emoluments de la seca de Barchinona e mes avant restituhir a fra Carles la comanda de Castellot en Arago. Plau al senyor rey.—Item que placie a vostra senyoria fer tornar e restituhir qualsevol diners robes e deutes que per part de la senyoria vostra son stades preses en los regnes de Sicilia Sardenya Mallorques e Valencia e de Tortosa e altres parts de Cathalunya de mercaders e de qualsevol altres persones de la present ciutat de Barchinona. E si aço senyor al present nous era avinent de fer restituhir los diners comptants e robes venudes e en poder de vostre fisch rebudes

vos placie dar e provehir que los dits mercaders e altres qualsevol persones de les quals los dits diners e bens seran stats presos se puixen quitar e fer consignacio sobre drets e gabelles reyalis e tretes de forments trabent cascu per si dels drets consignats en comte lo que muntaran les extraccions de les mercaderies per ells de vostres regnes trahedores. Plau al senyor rey de fer restituhir tots aquells bens e coses que en los dits regnes e terres de sa majestat se trobaran en esser e que als que aquells tenien ols devien sia remesa qualsevol pena. — Item que placie a la senyoria vostra de pagar als creedors censalistes sobre vostres rendes reyalis del regne de Mallorques e Menorques integrament les pensions dels censals que sobre dites rendes han e en son cas e loch los preus de aquells segons serie e tenor de lurs contractes. Plau al senyor rey exceptades les pensions corregudes fins al dia de la ferma dels presents capitols.—Item que placie a vostra majestat restituhir e tornar e fer restituhir e tornar al General de Cathalunya los lochs de Roses e Cadaquers e altres viles castells e lochs que lo dit General e diputats tenien e possehièn en lo comptat Dampuries revocant e havent per revocades qualsevol donacions concessions o alienacions daquells o algu daquells per vostra senyoria fetes. Ja la prefata majestat ha feta la dita restitucio al General.—Item que qualsevol strangers qui hajan seguida la opinio del principat e ciutat es troben de present en la ciutat e comtat de Barchinona e volran habitar en la terra e senyoria vostra sien compresos en la present capitulacio: e si sen volran anar que ho puixen fer dins tres mesos primer vidents ab lurs cavalls e altres cavalcadures armes or argent

robes e bens lurs salvament e segura. Plau al senyor rey dins temps de un mes comptador del dia de la ferma dels presents capitols.—Item que Menant de Guerra e Gracia Daguerrí ab tots lurs bens propis sien compresos en la present capitulacio. Plau al senyor rey puix dins temps de quinze jorns vinguen a obediencia de sa majestat e solten e meten en llibertat tots los presoners que tenen axi en preso com ab cartells fe o seguretat e restitueixquen qual-sevol coses que no seran sues propies als senyors de aquelles pagat e satisfet a aquells lo que sera judicat e taxat per les obres milloraments e messions fetes per los dits Menant e Gracia Daguerrí en los castells que tenen per les quatre persones y en son cas per la majestat del senyor rey segons es decretat e respost al VIII capitol.—Item que placie a vostra senyoria donar obra ab acabament dins un mes primer vinent que lo illustrissimo primogenit fill vostre e los altres fills vostres e los regnes de Arago e de Valencia e Mallorques e tots los ecclesiastichs e barons que per la ciutat seran demanats hajen a prometre e jurar de fer tenir e servir totes les coses en los presents capitols contingudes. Plau al senyor rey ço es en respecte dels que seran presents en cort dins temps de quinze jorns e dels altres dins temps de tres meses comptadors del dia de la ferma dels presents capitols.—Item senyor per quant se diu que vostra senyoria hauria fetes algunes gracies donacions o concessions a singulars persones de bens de ciutadans de Barchinona o habitants de aquella queus placie de present revocar e aquelles haver per revocades casses e nulles manant e decernint aquelles freturar de tota eficacia e valor. Plau al senyor rey fer la revocacio en lo dit capitol conten-

guda juxta serie e tenor de la resposta feta al VIII capitol. —Item senyor com per los diputats e ciutadans de la present ciutat e altres habitants en lo dit principat sien stats venuts e alienats diverses bens mobles que tenien e han haguts e possessits per raho de confiscacions incorporacions et alias en qualsevol manera e aquells dits bens vuy en dia nos tropien en esser ans sien stats venuts e alienats com dit es: sie de vostra merce atorgor que los dits diputats ne altres ciutadans de la dita ciutat e habitants del dit principat en mans e poder dels quals de dits bens mobles seran pervenguts per qualsevol raho o causa e. per ells seran venuts e alienats no pusquen esser per aquells convenguts ni obligats a restitucio de aquells pus que segons es dit no son en esser per aquells als quals los dits bens se pertanyen. Plau al senyor rey. —Item que placie a vestra senyoria atorgar a la dita ciutat que tota hora e quant volra en forma publica los presents capitols que aquells haje haver franchs de segell salaris e de altres despeses. Plau al senyor rey fer la gracia del dret de sagell. —Item que placie a vostra senyoria donar licencia a qualsevol persones de qualsevol sament o condicio sien de podersen anar salvament e segura dins spay de un any en qualsevol part del mon si en la obediencia vostra restar no volran ab tots lurs bens diners or e argent e altres coses lurs propries e dins lo dit temps poder vendre e exaugar qualsevol propietats censals e altres bens mobles e immobles que tinguen sens contradiccion alguna pagant e satisfahent primer lurs credits e altres qualsevol obligacions en que tenguts sien. Plau al senyor rey. —Item que placie a vostra senyoria provehir e ordenar que negun capita de ciutat castell vila o altre loch ne altra qualsevol

persona que no pugue pendre alguna part dels censals e altres rendes de neguna comunitat de particulars persones axi ecclesiastiques persones com seculars qui sien propries de les damunt dites universitats e particulars persones axi ecclesiastiques com seculars o les tinguessen obligades e ypothecades axi per censals vel alias: e per vostra benignitat e clemencia prometau que provisions gracies ne concessions no atorgareu als damunt dits capitans o altres qualsevol persones de rebre alguna part dels dits censals per alguna causa o raho: e si per oblivio aut alias vostra senyoria tals concessions provisions o gracies ha atorgades aquells e aquelles que atorgades haveu hajau de continent per no fetes casses e nulles. Plau al senyor rey.—Item que placie a vostra magestat atorgar que axi la ciutat de Barchinona com qualsevol persones qui sien dins e fora Barchinona que de present segueixquen la opinio de Barchinona axi universitats com altres no sien tengudes pagar pensions algunes de censals a persones algunes que hajan seguit lo servey e obediencia del senyor rey fins al dia de la ferma dels presents capitols sino les pensions daci avant devedores. Plau al senyor rey.—Item que placie a vostra magestat por egualar tots los censalistes qui reben censals en Mallorques que les pensions que sauran a pagar als dits censalistes sien repartides en aquells per sou e per liura axi a aquells los censals dels quals seran luyts com als altres que no seran luyts en manera que egualment reben totes lurs pensions per sou e per liura com dit es no obstant les dites luycions dins temps de quatre anys comptadors de vuy en avant. Plau al senyor rey quant sesguarda als censalistes ciutadans e habitants en Barchinona e altres

que fins vuy han seguida lur opinio.—Item que placie a vostra majestat axi per satisfacer als censalistes de Mallorca com altres del principat de Cathalunya e altres parts los censals dels quals son stats luyts com encara per fer altres smenes e satisfaccions fer e dar obra que en la cort proximament celebradora en lo dit principat sien assignades de deu en quinze mil liures sobre los drets del General de Cathalunya cascun any durant temps de quatre anys les quals deu o quinze mil liures serveixquen a satisfacer e resarcir als dits censalistes axi de Mallorca com de altres parts les propietats de lurs censals que son stats luyts singula singulis referendo e encara per fer altres smenes e satisfaccions a coneguda de la majestat del senyor rey: entes empero e declarat que la dita annua quantitat del General se haja a pendre dels drets del dit General deduhits e pagats primerament los salaris carrechs e pensions a que lo dit general es e sera obligat. Plau al senyor rey.—Item que placie a vostra majestat atorgar que si dubtes alguns se moguessen per causa de la present capitulacio que sien eletes quatre persones les dues per la dita majestat e les altres dues per la dita ciutat les quals hajan poder de decidir e determenar les dites questions simplament sumaria e de pla sens algun strepit e figura de juhi solament ates lo fet de la veritat e justicia sens algun salari. Plau al senyor rey.—Supplicatoque excellencie nostre humiliter ut capitula preinserta et omnia et singula etc.—In monasterio de Petris-albis territorii Barcinone fuerunt firmata et jurata hec capitula die veneris XVI octobris anno MCCCCLXXII nec non in pergameneo scripta.